സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ 6 (നാഗരഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ 014

.. സൂത ഉവാച .. ..

യദന്യത്തത്ര സഞ്ജാതമാശ്ചര്യം ദ്വിജസത്തമാഃ ..

തദഹം കീർതയിഷ്യാമി രഹസ്യം ഹൃദി സംസ്ഥിതമ് .. 1 ..

ചമത്കാരപുരേ കശ്ചിദ്വൈശ്യജാതിസമുദ്ഭവഃ ..

ബഭൂവ പുരുഷോ മൂകോ ദരിദ്രേണ സമന്വിതഃ .. 2 ..

യോ ദൗഃസ്ഥ്യാത്സർവലോകാനാം കരോതി പശുരക്ഷണമ് ..

കുടുമ്ബഭരണാർഥായ സംതുഷ്ടോ യേനകേനചിത് .. 3 ..

കദാചിദ്രക്ഷതസ്തസ്യ പശൂംസ്താന്വനഭൂമിഷു ..

പശുരേകോ വിനിഷ്ക്രാംതഃ സ്വയൂഥാത്തൃണലോഭതഃ ..4...

കൃഷ്ണ പക്ഷേ ചതുർദശ്യാം ചൈത്രമാസേ ദ്വിജോത്തമാഃ ..

ന തദാ ലക്ഷിതസ്തേന ഗച്ഛമാനോ യദൃച്ഛയാ .. 5 ..

അഥ യാവദ്ഗൃഹം പ്രാപ്തഃ സ മൂകഃ പശുപാലകഃ ..

താവത്തസ്യ ച ഗോഃ സ്വാമീ ഭർത്സയൻസമുപാഗതഃ .. 6 ..

കിം പാപ ന സമായാതഃ പശുരേകോഽദ്യ നോ യഥാ ..

നൂനം ത്വയാ ഹതഃ സോഽപി വിക്രീതോഽപിഹിതോഽഥവാ ..

തസ്മാ ദാനയ മേ ക്ഷിപ്രം നിരാഹാരോഽപി ഗാം ത്വരാത് .. 7 ..

തച്ഛ്രുത്വാ ഭയസംത്രസ്തഃ സ മൂകഃ പശുപാലകഃ ..

നിഷ്ക്രാംതോ യഷ്ടിമാദായ നിരാഹാരോഽപി മന്ദിരാത് .. .. 8 ..

തതോഽരണ്യം സമാസാദ്യ വീക്ഷാംചക്രേ സമംതതഃ ..
സൂക്ഷ്മദൃഷ്ട്യാ സ ദുർഗാണി ഗഹനാനി വനാനി ച . 9 ..
അഥ തേന ക്വചിദ്ദൃഷ്ടം പദം തസ്യ പശോഃ സ്ഫുടമ് ..
അടവ്യാം ഭ്രമമാണേന പരിജ്ഞാതം ച കൃത്സ്നശഃ .. 6.14.10 ..
തതശ്ച തത്പദാന്വേഷീ സ ജഗാമ വനാദ്വനമ് ..
ചമത്കാരപുരസ്യാസ്യ സമംതാദ്ദ്വിജസത്ത മാഃ .. 11 ..
ഏവം പ്രദക്ഷിണാ തസ്യ ജാതാ പശുദിദൃക്ഷയാ ..
സ്ഥാനസ്യ ചൈവ നിർവേശേ പശോശ്ചാപിദ്വിജോത്തമാഃ .. 12 ..
പ്രദക്ഷിണാവസാനേ ച പശുർലബ്ധോ ഹി തേന സഃ ..
നിശാംത്യേഥ ഗൃഹം നീത്വാ സ്വാമിനേ വിനിവേദിതഃ .. 13 ..
ചൈത്രേ പുണ്യതമേ മാസി കൃഷ്ണപക്ഷേ ചതുർദശീമ് ..
ക്ഷേത്രേ പുണ്യതമേ ദേവാസ്തീർഥാന്യാ യാംതി സർവശഃ .. 14 ..
ഏവമജ്ഞാനഭാവേന കൃതാ താഭ്യാം പ്രദക്ഷിണാ ..
പശുപാലപശുഭ്യാം വൈ സുപുണ്യേ തത്ര വാസരേ .. 15 ..
നിരാഹാരസ്യ മൂകസ്യ സാഹാരസ്യ പശോസ്തഥാ .. 16 ..
വിനാ സ്നാനേന ഭക്ഷാച്ച ദൈവാദ്ദ്വിജവരോത്തമാഃ ..
തതഃ കാലേ വ്യതിക്രാംതേ കിയന്മാത്രേ സ്വകർമതഃ ..
ഉഭൗ പംചത്വമാപന്നൗ പൃഥക്ക്ഷ്വേനായുഷഃ ക്ഷയേ .. 17 ..
തതശ്ച പശുപാലസ്തു ദശാർണാധിപതേഃ സുതഃ ..
സംജാതസ്തത്പ്രഭാവേന പൂർവജാതിമനുസ്മരൻ .. 18 ..
സോഽപി ജജ്ഞേ പശുസ്തസ്യ സചിവോ ദ്വിജസത്തമാഃ .
ജാതിസ്മരോ യഥാ രാജാ സർവദാ നൃപസംമതഃ...9..
അഥാഗത്യ സ രാജേംദ്രസ്തേനൈവ സഹ മംത്രിണാ ..
കൃഷ്ണപക്ഷേ ചതുർദശ്യാം പുരസ്തസ്യാഃ പ്രദക്ഷിണാമ് .. 6.14.20 ..
ചക്രേ സംവത്സരസ്യാംതേ ശ്രദ്ധയാ പരയാ യുതഃ ..
നിരാഹാരശ്ച മൗനേന പദാതിർദ്വിജസത്തമാഃ .. 21 ..

ഏകദാ തത്ര ചാഽഽയാതാ മുനയഃ ശംസിതവ്രതാഃ ..

തീർഥേ പാപഹരേ പുണ്യേ വിശ്വാമിത്രസമുദ്ഭവേ .. 22 ..

യാജ്ഞവൽക്യോ ഭരദ്വാജഃ ശുനഃശേപോഽഥ ഗാലവഃ ..

ദേവലോ ഭാഗുരിർധൗമ്യഃ കശ്യ പശ്ച്യവനോ ഭൃഗുഃ .. 23 ..

തഥാന്യേ ശംസിതാഽഽത്മാനോ ബ്രഹ്മചര്യപരായണാഃ ..

തീർഥയാത്രാപ്രസംഗേന തസ്മിൻക്ഷേത്രേ സമാഗതാഃ .. 24 ..

താന്ദൃഷ്ട്വാ സ മഹീപാലഃ പ്രണിപത്യ കൃതാംജലിഃ ..

യഥാജ്യേഷ്ഠം യഥാശ്രേഷ്ഠം പൂജയാമാസ ഭക്തിതഃ .. 25 ..

തതസ്തേഷാം സ മധ്യേ ച സംനിവിഷ്ടോ മഹീപതിഃ ..

തഥാഗതഃ സ ഭൂപാലഃ സർവൈ സ്തൈശ്ചാഭിനംദിതഃ .. 26 ..

തതശ്ചക്രുഃ കഥാ ദിവ്യാ മുനയസ്തേ മഹീപതേഃ .

പുരതോ മുനിമുഖ്യാനാം ചരിതാനി മഹാത്മനാമ് .. 27 ..

രാജർഷീണാം പുരാണാനാം ധർമശാസ്ത്രസമുദ്ഭവാഃ ..

ആനംദം തസ്യ രാജർഷേർജനയംതോ ദ്വിജോത്തമാഃ .. 28 ..

അഥ ക്വാഽപി കഥാംതേ സ പാർഥിവസ്തൈർമഹർഷിഭിഃ ..

പൃഷ്ടഃ കൗതൂഹലാവിഷ്ടൈർദത്ത്വാ ശ്രൗതീസ്തദാശിഷഃ .. 29 ..

.. ഋഷയ ഊചുഃ .. ..

വർഷേവർഷേ മഹീപാല ത്വമത്രാഽഽഗത്യ യത്നതഃ ..

കരോഷി മംത്രിണാ സാർധം പുരസ്യാഽസ്യ പ്രദക്ഷിണാമ് .. .. 6.14.30 ..

അസ്മിൻക്ഷേത്രേ സുതീർഥാനി സംതി പാർഥിവസത്തമ ..

തഥാഽന്യാനി പ്രസിദ്ധാനി ദേവതായതനാനി ച . 31 ..

ആദരസ്തേഷു വൈ രാജന്നാസ്തി സ്വല്പോ ഽപി കർഹിചിത് ..

ഏതന്നഃ കൗതുകം ജാതം ന ചേദ്ഗുഹ്യം പ്രകീർതയ .. 32 ..

.. സൂത ഉവാച .. ..

തേഷാം തദ്വചനം ശ്രുത്വാ വിനയാഽവനതഃ സ്ഥിതഃ ..

സ പ്രോവാച വചോ ഭൂപഃ കിംചിദ്വ്രീഡാസമന്വിതഃ..33..

യത്പൃഷ്ടോഽസ്മി ദ്വിജശ്രേഷ്ഠാ യുഷ്മാഭിഃ സാംപ്രതം മമ ..

തദ്ഗുഹ്യം ന മയാഽഽഖ്യാതം കസ്യചിദ്ധരണീതലേ ..34..

തഥാഽപി ഹി പ്രകർതവ്യം യുഷ്മാകം സത്യമേവ ഹി ..

അപി ഗുഹ്യതമം ചേത്സ്യാച്ഛൃണ്വംതു മുനിസത്തമാഃ .. 35 ..

.. സൂത ഉവാച .. ..

തതഃ സ കഥയാമാസ പൂർവജാതിസമുദ്ഭവമ് ..

വൃത്താംതം തന്മുനീംദ്രാണാം തേഷാം ബ്രാഹ്മണസത്തമാഃ .. 36 ..

യഥാ നഷ്ടഃ പശുസ്തസ്യ കൃതാ യദ്വദവേക്ഷണാ ..

യഥാ പ്രദക്ഷിണാ ജാതാ ചമത്കാരപുരസ്യ തു . 37 ..

ജാതിസ്മൃതിര്യഥാ ജാതാ പ്രാക്തനീ തത്പ്രഭാവതഃ ..

രാജ്യപ്രാപ്തിർവിഭൂതിശ്ച തഥേഷ്ടാപ്തിഃ പദേപദേ .. 38 ..

തച്ഛ്രുത്വാ മുനയഃ സർവേ പ്രഹൃഷ്ടാഃ പൃഥിവീപതേഃ ..

ആശീർവാദാൻബഹൂന്ദത്ത്വാ സാധുസാധ്വിതി ചാഽബ്രുവൻ .. 39 ..

സമുത്ഥായ തതശ്ചക്രുഃ പുരസ്തസ്യാഃ പ്രദക്ഷിണാമ് ..

യഥോക്തവിധിനാ സർവേ ശ്രദ്ധയാ പരയാ യുതാഃ .. 6.14.40 ..

ഗതാശ്ച പരമാം സിദ്ധിം തത്പ്രഭാവാത്സുദുർലഭാമ് ..

ജപയജ്ഞപ്രദാനൈര്യാ തീർഥസേവാദികൈരപി .. 41 ..

സോഽപി രാജാ സ മന്ത്രീ ച ജാതൗ വൈമാനികൗ സുരൗ ..

അദ്യാഽപി തൗ ഹി ദൃശ്യേതേ താരാരൂപൗ നഭസ്തലേ .. 42 ..

ഇതി ശ്രീസ്കാന്ദേ മഹാപുരാണ ഏകാശീതിസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം ഷഷ്ഠേ നാഗരഖണ്ഡേ ഹാടകേശ്വരക്ഷേത്രമാഹാത്മ്യേ ചമത്കാരപുരപ്രദക്ഷിണാമാഹാത്മ്യവർണനംനാമ ചതുർദശോഽധ്യായഃ .. 14 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=സ്കന്ദപുരാണമ്/ഖണ്ഡഃ_6_(നാഗരഖണ്ഡഃ)/അധ്യായഃ_014&oldid=66855"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്